

Sygnatura akt II Ca 1679/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Zbigniew Zgud
-----------------	-------------------------

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2021r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko E. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie z dnia 1 czerwca 2021r., sygnatura akt I C 4232/19/K

uchyla zaskarżony wyrok i znosząc postępowanie od dnia 15 lutego 2021 roku przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie.

SSO Zbigniew Zgud

Sygn. akt: II Ca 1679/21

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 9 listopada 2021 roku

Ponieważ sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, a Sąd Okręgowy nie przeprowadził postępowania dowodowego, zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja doprowadziła do wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, wobec stwierdzenia zaistnienia w sprawie nieważności postępowania jako bezwzględnej przesłanki odwoławczej.

Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Sąd Okręgowy stwierdził, że zaskarżony wyrok nie może się ostać z uwagi na występującą w sprawie nieważność postępowania polegającą na pozbawieniu pozwanej możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Sąd Rejonowy naruszył bowiem art. 144 § 1 k.p.c. ustanawiając przedwcześnie kuratora dla pozwanej E. J.. W myśl wskazanego przepisu konieczną przesłanką ustanowienia kuratora jest uprawdopodobnienie przez wnioskodawcę, że miejsce pobytu strony nie jest znane. Od

wnioskującego o ustanowienie kuratora wymaga się uprawdopodobnienia, a więc (stosownie do treści art. 243 k.p.c.) przedstawienia takich środków dowodowych, które pozwolą sądowi na uznanie za wysoce prawdopodobne, iż wnioskodawca nie jest w stanie wskazać aktualnego adresu pozwanego. Sąd Okręgowy podziela przy tym utrwalony w orzecznictwie pogląd, że ustanowienie kuratora przy braku uprawdopodobnienia powyższej przesłanki skutkuje nieważnością postępowania (por. np. orz. Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2010, II CZ 150/10, orz. Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1998r., III CKU 12/98, orz. Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1998r., III CRN 40/78, orz. Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1969r., III CRN 418/69, orz. Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2002r., I CKN 504/00). Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazuje, że zarówno doręczenie pism pozwanej dokonane w postępowaniu elektronicznym (k. 10), jak i doręczenie nakazu zapłaty (k. 44) zostały dokonane nieprawidłowo. W pierwszym przypadku doręczający zaznaczył, że adres jest nieprawidłowy ze względu na brak wskazania ulicy i numeru budynku. Z kolei drugiego doręczenia Sąd Rejonowy miał zamiar dokonać pod adresem ustalonym w bazie PESEL. Skierował jednak korespondencję nie na adres wynikający z bazy PESEL (ul. (...), Z.), ale na adres nieistniejący (Z. (...)). Obydwie próby doręczenia były zatem nieskuteczne i wadliwe. Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że wobec zmiany przepisów postępowania cywilnego w okresie pomiędzy złożeniem pozwu a wydaniem postanowienia o ustanowieniu kuratora, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.), niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu już na podstawie przepisów znowelizowanych. Skutkuje to koniecznością zastosowania w sprawie przepisu art. 139¹ § 1 i 2 k.p.c., wprowadzonego do kodeksu postępowania cywilnego na mocy przywołanej nowelizacji. Zgodnie z art. 139¹ § 1 k.p.c., jeżeli pozwany, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie, nie odebrał pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2-3¹ lub inny przepis szczególnie przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu przy tym odpis pisma dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia tego pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika. § 2 cytowanego artykułu stanowi, że powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zobowiązania, o którym mowa w § 1, składa do akt potwierdzenie doręczenia pisma pozwanemu za pośrednictwem komornika albo zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego lub dowód, że pozwany przebywa pod adresem wskazanym w pozwie. Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6. Tymczasem Sąd Rejonowy, dysponując wiedzą o wadliwości adresów, pod które kierowano korespondencję, nie ponowił próby doręczenia na ustalony adres, a dokonał tego dopiero na skutek pisma strony powodowej. Następnie, po zwrocie przesyłki jako dwukrotnie awizowanej od razu zawiesił postępowanie, nie wdrażając procedury wezwania strony do doręczenia pisma za pośrednictwem komornika. Wcześniejsze wezwanie było bezskuteczne procesowo, bowiem Sąd nie dokonał jeszcze żadnego doręczenia na właściwy adres. W konsekwencji wniosek strony powodowej z 21 grudnia 2020 roku (k. 69) o ustanowienie kuratora był przedwczesny wobec niewyczerpania procedury z art. 139¹ § 1 k.p.c. Co więcej, we wniosku o ustanowienie kuratora powód ograniczył się do wskazania, że podjął próby poszukiwania informacji umożliwiających weryfikację adresu uczestnika postępowania jednak okazało się to bezskuteczne. Poza informacją z bazy PESEL nie przedstawił jednak żadnych dokumentów potwierdzających próby ustalenia adresu pozwanej, ani nawet nie wskazał na czym konkretnie próby te polegały. W tym kontekście nie sposób uznać aby doszło do uprawdopodobnienia w rozumieniu art. 144 § 1 k.p.c. w zw. z art. 243 k.p.c., że miejsce pobytu strony nie jest znane. Sąd Okręgowy za Sądem Najwyższym wskazuje, że „[u]prawdopodobnienie, że miejsce pobytu strony nie jest znane (art. 144 § 1 k.p.c.), nie jest równoznaczne z udowodnieniem tej okoliczności (art. 243 k.p.c.), jednak z uwagi na znaczenie prawidłowości ustanowienia kuratora procesowego dla ważności postępowania, ustanowienie kuratora może nastąpić, gdy zostały wyczerpane powszechnie dostępne technicznie środki, w oparciu o które podjęte czynności poszukiwawcze nie przyniosły pozytywnych rezultatów. Chodzi więc o takie czynności poszukiwawcze, na które wskazują znane stronie wnioskującej o ustanowienie kuratora oraz sądowi okoliczności dotyczące osoby, dla której ma zostać ustanowiony kurator. Sąd na każdym etapie postępowania z udziałem kuratora procesowego powinien na bieżąco weryfikować aktualność podstaw jego ustanowienia, a w razie pojawienia się jakichkolwiek wątpliwości w tej materii powinien podjąć stosowne działania z urzędu. Takie obowiązki ma również kurator.” (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 10 lipca 2020 r., III CZ 16/20, LEX nr 3054429). Ustanowienie kuratora było zatem wadliwe i przedwczesne, a nadto w aktach brak informacji, aby w toku postępowania Sąd lub kurator podejmowali

działania zmierzające do prób ustalenia miejsca pobytu pozwanej. Pozwana w związku z wadliwym ustanowieniem dla niej kuratora w trybie art. 144 § 1 k.p.c. nie była zawiadamiana o terminie rozprawy, nie były doręczane jej pisma w sprawie, nie mogła merytorycznie odnieść się do pozwu, jak również nie mogła podejmować skutecznie żadnych czynności procesowych w toku postępowania, a czynności wadliwie ustanowionego kuratora nie wywołują wobec niej skutków.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy uznał, że doszło do nieważności postępowania i na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie od dnia 15 lutego 2021 roku i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Jednocześnie w oparciu o art. 108 § 2 k.p.c. pozostawił temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności wezwie stronę pozwaną do doręczenia korespondencji pozwanej za pośrednictwem komornika, a następnie podejmie dalsze czynności wynikające z art. 139¹ k.p.c., o ile nie dojdzie do skutecznego doręczenia.

SSO Zbigniew Zgud